

Torah Bytes

A weekly Dvar Torah on the Parsha by Rabbi Dovid Horwitz
and the Rabbanim of the Ra'anana Kollel
Bechukotai 5784

RA'ANANA COMMUNITY KOLLEL

Shabbat Times

In the merit of our soldiers and captives

19:22

20:24

Issue 34

Eight months into this terrible war, we are all very frustrated, to say the least. We are frustrated that after so much time, the objectives set forth by the state of Israel to destroy Hamas, to bring the hostages home, to restore peace and security to all of our cities and citizens, have not yet been achieved.

To add insult to injury, we have been judged by the free world as being the villain and not the victim! We are accused by the UN and the ICJ, the very organizations who are meant to fight for truth and justice, of being unjust and guilty of war crimes! We have no peace from within and we have no peace from without.

We have politicians in power who think they are handling the war correctly and we have others who think they could do better. The country is in such a state of turmoil perhaps not seen since the establishment of the modern state of Israel.

It is therefore frightening to have to read the Parsha of Bechukotai this week in shul, for the events and calamities detailed in this parsha seem eerily familiar to the predicaments we find ourselves in today.

Throughout the generations, this Torah reading is read quickly and quietly, as if by doing so, we will "escape" being affected by them. Unfortunately, we see that this is not the case. Although we tried to dodge the curses in the parsha when we read them quickly last year, they still came upon us in full force on October 7th and we are still suffering from them to this very day.

If the Torah reading foretold this calamity, perhaps we can find within it, the remedy which will give us hope for our future.

Let's look at the marvelous verses in the beginning of the Parsha. The Torah states that if we walk in Hashem's statutes, guard his Mitzvot and perform them all, then He will give us rain in the proper time together with plenty of grain and produce. We are then promised that we will be satiated by this food and we will dwell securely in our land. Not only does Hashem promise us food and security, He also promises us peace in our land. We will go to sleep without being fearful of being attacked. He will rid our land of wild animals and no sword will pass through our country. We will pursue our enemies and we will be victorious! We will be fruitful and be blessed with children who will give of nachas!

The promises that the Torah makes are staggering. These are all of the things that are so sorely absent today! The Torah guarantees us a high quality of life at a low cost of living. With an abundance of food, expenses will be minimal. Our families will flourish with beautiful and healthy children. We will live in a land where we are not villainized for being Jewish or for being Israeli. We will enjoy total security because Hashem will protect us!

Rather than allowing ourselves to become depressed by this week's Torah reading, let's get excited that all of these blessings are within our grasp to achieve! If we follow the Torah by studying it diligently and we live a life of mitzvah observance scrupulously, we can bring all of these blessings back to ourselves and to our land! May Hashem look upon the efforts we are making in the areas of teshuva, tefilla and tzedakah and bring us these blessings, together with complete salvation, today!

Natural miracle Rav Guy Dvir

"If you follow My laws and faithfully observe My commandments..."

There is a divine promise in the Torah that if the Jewish people walk in God's path in the Land of Israel, they will receive prosperity, peace and health. The laws of nature will act as their friend, not as their enemy. This is not to be viewed as a supernatural phenomenon, but as the ideal way that nature is designed to act. When the Jewish people do what they're supposed to do, nature acts in the way that it was designed to act.

As the verse states, "I will grant your rains in their season, so that the earth shall yield its produce and the trees of the field their fruit". What is "their season"? Rashi brings a Midrash: i. e. at times when the rain is "seasonable", at such moments when people do not usually go out on journeys, as, for instance, in the nights preceding the Sabbaths (Friday nights).

The Midrash (Torat Kohanim 1:1) relates that in the days of Shimon ben Shatach and Queen Shlomzion, the rain used to fall every Friday night. There was so much rain that a wheat kernel became the size of a kidney, and a barley grain the size of an olive pit. The sages of that generation stored some of the fruit for future generations to teach them about the destructiveness of sin. In other words, the natural order in those particular times was at its ideal performance because the Jewish people were walking in God's path. The deficiency in the spiritual level of the Jews (i.e., sinful behavior) was reflected in nature not giving its blessing.

The Meshech Chochma points out that the Torah's promise of nature is far greater than a supernatural phenomenon. As the Ramban states at the end of Parashat Bo, all the supernatural

miracles of the Exodus were designed to awaken us to the real miracle which is found in our day today existence.

The Talmud (Shabbat 118b) says: One who reads hallel every day is tantamount to one who curses and blasphemes God. Why so? The Meshech Chochma answers that the recitation of hallel is reserved for supernatural miracles. One who praises God only for the supernatural miracles is guilty of blasphemy, since the bigger and far greater miracles are found in the natural order in which God continually sustains existence. The day-to-day existence of the universe in all of its details is what we should be praising God on a daily basis. So why don't we do so? Because we see it every day and think that it's "natural". That is, we think that nature functions on its own accord. We don't see the Divine supervision with regard to life itself. In contrast to hallel which shouldn't be recited every day, the Talmud says, "anyone who recites: "Ashrei" a Psalm of David" (Psalms 145) three times every day is assured of a place in the World-to-Come.

What is the reason that such significance is ascribed to this particular chapter?

Two reasons: one, because it is arranged alphabetically. The alphabetical arrangement of the psalms which represents a fixed order signifies the natural order of the physical world. Two, it contains praise for God's provision of sustenance to all of creation: "You open Your hand and satisfy every living thing with favor" (Psalms 145:16).

The Torah reveals that the course of nature aligns itself with our actions of keeping the Torah. If we are lucky, we will not only merit that nature will provide us with its blessing. More importantly, we will merit to see and feel how nature itself is the greatest miracle.

Torah Bytes

דבר תורה שבועי מפי רבני הכולל הקהילתי ברעננה
פרשת "בחוקותי" התשפ"ד

זמני השבת

19:22 END 20:24

גליון 34

להצלחת צבא ההגנה לישראל וכוחות הביטחון

לשאלות

0584810910

שאל את הרב

ראש בית המדרש הרב שבתי יגל שליט"א

שאלה א': האם מותר לאשכנזים להתחתן לאחר ל"ג לעומר?

שאלה ב': האם אומרים בשבת הקרובה 'אב הרחמים' או בגלל שזו שבת מברכין אז לא אומרים?

שאלה ג': מה עניינה של תפילת 'מי שבירך למי ששומר פיו ולשונו שלא לדבר בעת התפילה' שמובאת בחלק מהסידורים האשכנזים קודם תפילת מוסף של שבת?

תשובה: בהיסטוריה של עם ישראל יש פצעים מדממים, וטראומות שקשה לשכוח מהם. שניים מהם, זה מאורעות תתנ"ו, ומאורעות ת"ח ות"ט.

מאורעות תתנ"ו

בשנת ד' אלפים תתנ"ו (4856 לבריאת עולם, לפני כ-950 שנה – שנת 1096 למניינם) התרחש מאורעות היודעים גם בתור 'מסע הצלב הראשון' והוא מסע של הרג ורצח של יהודים ע"י נוצרים.

הנוצרים רצו להטביל בכח את היהודים לנצרות ואלו שסירבו נרצחו, והיו רבים שהתאבדו כדי שלא יכריחו אותם להתנצר, והיו נשים ששחטו את ילדיהם כדי שלא יטבילו אותן לנצרות.

שלוש קהילות נחרבו במהלך פרעות אלו ואלו הן קהילות שו"ם – שפייר, וורמייזא ומגנצא – קהילותיו של רש"י שחי בתקופת מאורעות אלו (גרמניה) הפורעים החלו בעיר שפייר, עברו לוורמייזא, ולאחר מכן למגנצא.

הפרעות התרחשו בימי ספירת העומר חודשי אייר וסיוון.

בעקבות פרעות אלו חוברו כמה קינות שאנו אומרים אותם בתשעה באב... מי יתן ראשי מים... אבל התחברה גם תפילת 'אב הרחמים' לזכר קהילות אלו 'קהילות הקודש שמסרו נפשן על קדושת השם'. בתחילה נהגו לומר תפילת זאת רק בשתי שבתות בשנה, השבת שקודם שבועות, והשבת שקודם תשעה באב כחלק מימי האבל על מאורעות אחרים.

מכיוון שמאורעות אלו אירעו בימי ספירת העומר, לכן בשבתות של ספירת העומר לא משנה כמה שמחות יהיו בבית הכנסת (חתן, ברית מילה, ימים שלא אומרים תחנון, מברכים החודש) את התפילה הזאת אומרים.

ולכן נהגו באשכנז לא להתחתן כל ספירת העומר (גם לאחר תום ימי האבל על פטירת כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא - עד ג' ימי הגבלה) משום גזירות אלו (כמבואר בט"ז סימן תצ"ג) אמנם בשעת הצורך וכן לזוגות שלא שומרי תורה ומצוות - מתירים (לפחות בחלק מהמועצות הדתיות) לקבוע נישואין בין ל"ג לעומר לחג השבועות.

גזירות ת"ח ות"ט

בשנת ה' אלפים ת"ח ות"ט (5409-5409 לפני כ-400 שנה) התרחשו באוקראינה (של היום, אז זה ליטא ופולין) פרעות ת"ח ות"ט וגם הוא היה מסע של הרג ורצח של עשרות אלפי יהודים אם לא יותר מכך ע"י גוים. ההרג הזה הוא כחלק ממרד שהיה נגד האיחוד הפולני ליטאי.

נווט לשולחן שבת הרב משה אריאל מרגי שליט"א

הגמרא [תענית כה]. מספרת על ר' חנינא בן דוסא. שיום אחד אשתו פונה אליו ואומרת: עד מתי נצטער בעניות כזו מרודה? "בעי רחמי דניתבו לך מידי" - תבקש רחמים שמהשמים ייתנו לך משהו. "בעא רחמי" - ביקש רחמים, "ויצתה כמין פיסת יד. ויהבו ליה חד כרעא דפתורא דדהבא" נתנו לו מן השמים רגל אחת של שלחן זהב. פלא פלאים. אבל באותו לילה "חזיא בחלמא עתידי צדיקי דאכלי אפתורא דדהבא דאית ליה תלת כרעי, ואיהו אפתורא דתרי כרעי". ראה ר' חנינא בן דוסא שלעתידי לבוא כל הצדיקים אוכלים על שולחן עם שלוש רגלים, ולשולחן שלו חסר רגל. והגמרא שם ממשיכה שלאחר שראה שכך הדבר, ביקש רחמים שייקחו את הרגל בחזרה. [כדי שלא ייחסר להם לעתיד לבוא]. הדברים עתיקים. אבל מה שלמעשה עולה מהגמרא הוא פשוט. שכר מצווה לא מקבלים בעולם הזה - רק בעולם הבא. ואם קיבלת זה מוריד לך מהחישוב. ככה כתוב בגמרא, אבל לכאורה בפרשת השבוע כתוב אחרת.

בפרשת השבוע כתוב: אם בחוקתי תלכו - אז יהיה שפע טובה וברכה והכל בעולם הזה. גשם פירות ביטחון שלום וניצחון במלחמות. עכשיו חד מתרי. או שכל הטוב לא פוגע בשכר של העולם הבא, ואז לכאורה זה נגד הגמרא.

פרעות אלו היו נוראות, בספרי ימי התקופה, מתוארים מעשי רצח מסמרי שער, התעללות שקשה להעלות על הדעת, ואפשר לומר שלא הייתה מיתה משונה שלא מתו בה היהודים באותו תקופה. פרעות אלו ידועות גם כ'שואת יהודי אוקראינה'.

באותה תקופה חיו רבים חשובים כמו הש"ך (שאף חיבר ספר 'מגילת עיפה' על מאורעות התקופה ועל חורבן קהילות אירופה, וגם חיבר קינות על קהילות אלו) הט"ז, התוספות יום טוב ועוד.

וועד רבני ארבע ארצות שהיה הגוף הרבני הגבוה ביותר בפולין של אותה תקופה, התכנס וקבע את יום כ' בסיוון (יום ד' השבוע) כתענית ציבור עבור הנופלים בגזירות אלו.

ואכן המשנה ברורה כותב (בשם המגן אברהם) שנהגים להתענות בכ' סיוון בכל מלכות פולין נהרא נהרא ופשטיה (סימן תק"פ ס"ק ט"ז) שערי תשובה כתב זכר מגיל 18 נקבה מגיל 15)

בכ' בסיוון היה גם שיא הפרעות של מסעי הצלב השני (931-1147-1149) גם יהודי הונגריה קבוע יום זה כיום תענית על הקהילות בהונגריה שרובם ככולם נשלחו למחנות ההשמדה בשואה האיומה בין החודשים אייר - תמוז תש"ד (דבר בעתו)

יש קהילות שאומרים ביום זה סליחות לכ' בסיוון.

ויש רבים שלא עושים חתונות בכ' בסיוון (ובבעלזא נוהגים שאם יש חתונה מקפידים שהחתן והכלה ועשרה מזמנים יטלו ידיים עוד קודם השקיעה של י"ט סיוון) אמנם יש שלא מקפידים על כך, ובעיקר מקפידים זאת אצל יוצאי פולין.

והרב יחזקאל שוורץ שחיבר קונטרס שלם אודות התאריכים שכן עושים בהם חתונות לא, כותב שהוא שאל את ר' חיים אם לעשות חתונה בכ' בסיוון, והוא ענה שלמרות שבשאר הימים שמתענים בהם המזכירים בסימן תק"פ (יום שנפטרו בהם צדיקים) הוא לא מקפיד בזה כ"כ, מ"מ כ' סיוון זה שונה והוא מורה לכל השואלים שלא לקבוע חתונה ביום הזה, כי ביום הזה אירעו ארועים קשים לעם ישראל בכמה וכמה תקופות (נפלה העיר נמירוב במהלך פרעות ת"ח ות"ט) האדמו"ר מויד'ניץ צ"ל המליץ לא לקבוע ניתוח ליום זה, ויש מהפוסקים שהורו לא ללכת לטיול או לים ביום הזה (הרב הלברשטאם - לוח דבר בעתו) אמנם בספרים הקדושים כתוב שכבר מיום זה צריך להתכונן ליום הכפורים, וכפי שכותב האוהב ישראל על הפסוק 'כי יד על כס קה' כ"ס ר"ת כ' סיוון, וק"ה ראשי תיבות 'יום הכפורים'.

מסופר על התוספות יום טוב (רבי יום טוב ליפמאן) שלאחר הגזירות התענה וביקש לדעת 'על מה אבדה הארץ' מה זאת עשה אלוהים לנו? וגילו לו מן השמיים שזה קרה בעקבות הזלזול שיש בבבוא קדושת בית הכנסת ובית המדרש ומשום כך עמד ותיקן 'מי שבירך למי ששומר פיו ולשונו שלא לדבר בעת התפילה'.

או שכל הברכות באמת מורידות מהשכר בעולם הבא. רק שאם ככה מה בדיוק ה'גישמעק' בכל הברכות הללו.

עונה ר' זלמן סורוצקין ["אזניים לתורה"] על פי הגמרא בבא מציעא פג. הגמרא אומרת שפועל שעובד אצל בעל הבית. בעל הבית מחויב כלפיו בשני דברים: בשכר עבודתו, ובמזון של אותו היום. ומבואר בגמרא שהחישוב של המזון לא נוגע כלל למשכורת. לפי"ז אומר ה"אזניים לתורה" כל מה שכתוב בתורה אינו קבלת שכר - זה יחכה לסוף היום. כל הברכות באות מדין 'מזנות של אותו היום'.

כלומר: יהודי שנאמן לה' ולתורתו חייב שיהיה לו את כל התנאים על מנת שהוא יוכל להמשיך לקיים מצוות. ובשביל זה הוא צריך פרנסה ברווח ושולם בארץ - ברור שאם לא יהיה לו את זה עבודת ה' שלו תיפגע מכך. אז אין זה כלל שכר אלא שה' מבטיח לנו ש: "אם בחוקתי תלכו, ואַתְּ מִצְוֵי תִשְׁמְרוּ, וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם" אני יעשה הכל בשביל שתוכלו להמשיך. הדבר לכאורה כתוב במפורש בתורה: "וְאִכְלֶתֶם יִשְׁן נוֹשָׁן, וְיִשְׁן מִפְּנֵי חֶדֶשׁ תּוֹצִיאוּ. וְנִתְּנִי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם, וְלֹא תִגְעַל בְּנַפְשִׁי אֶתְכֶם. וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם, וְהִיִּיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים, וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעָם". מבואר שתכלית הברכה היא לחיות חיים מלאי קדושה ויופי עם ה'.